Alina Koskela 19.10.2021

Liikenne- ja viestintävaliokunta
liv@eduskunta.fi

Uudelleen laadittu energiaverodirektiivi, U 56/2021 vp

1 Johdanto

Pyydettynä lausuntona Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Metsäteollisuus ry kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen lausunto Valtioneuvoston kirjelmään eduskunnalle komission ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan unionin kehyksen uudistamisesta (uudelleenlaadittu energiaverodirektiivi).

Eduskunnassa on parhaillaan käsittelyssä useita EU-esityksiä, jotka vaikuttavat metsäteollisuuden toimintaedellytyksiin. Metsäteollisuus on energiaintensiivinen, runsaasti luonnonvaroja jalostava, raaka-aineita ja tuotteita kuljettava sekä kansainvälisessä kilpailussa toimiva ala.

Metsäteollisuus on Suomessa jo pitkälle irtautunut fossiilisista polttoaineista. Alan ilmastotiekartasta on nähtävissä, että tehtaamme voivat olla lähes fossiilivapaita vuonna 2035, mikäli toimintaympäristö tukee ilmastomyönteisiä investointeja. Samaan aikaan alan tuotteista voidaan saada yhä suuremmat ilmastohyödyt sekä jatkaa metsävarojen kasvattamista. Metsäteollisuudella on siten suuri merkitys Suomen ilmastotavoitteille sekä talouden ja työllisyyden vahvistamiselle. Menestyvä metsäteollisuus palvelee myös EU-esitysten vastaavia tavoitteita.

2 Tieliikenne

Tieliikenteen polttoaineiden verotukseen esitettävät muutokset voisivat johtaa Suomessa dieselöljyn verojen merkittävään kiristymiseen ja siten kallistumiseen. Ehdotettu veroluokkien sisäinen yhdenmukainen verotus voidaan tulkita niin, että se edellyttää moottoribensiiniä ja dieselöljyä verotettavan samalla energiasisältöön suhteutetulla verokannalla. Dieselin käyttövoimaverosta luopuminen ja dieselin valmisteveron kiristäminen samalla valtion verokertymä turvaten merkitsisi dieselöljyn veron kiristämistä 26 sentillä per litra. **Tällä olisi merkittävä valmistavan teollisuuden kustannuksia nostava vaikutus, eikä Suomen tulisi esitettyä muutosta hyväksyä. U-kirjeessä esitetty valtioneuvoston kanta on tältä osin epäselvä, joten Suomen kielteinen kanta olisi syytä ilmaista selkeämmin.**

Suomen polttoaineverotus on jo nykyisellään EU:n kireimpiä, ja verotuksen kiristyminen heikentäisi entisestään metsäteollisuuden suhteellista kilpailukykyä. Teollisuuden kustannuspainetta ei voitaisi lieventää ottamalla Suomessa käyttöön ammattidiesel, sillä eron tekeminen kaupallisen ja ei-kaupallisen käytön välillä ei enää olisi uudelleenlaaditun energiaverodirektiivin puitteissa mahdollista. Polttoaineveron korotuksella ei myöskään saavutettaisi raskaassa liikenteessä päästövähennyksiä, vaan kyseessä olisi suora lisä jo nykyisellään korkeisiin kuljetuskustannuksiin.

Alina Koskela 19.10.2021

3 Merikuljetukset

Merenkulun polttoaineille esitetään verovapauden poistoa ja EU:n laajuista minimiverotasoa. Esitys kasvattaisi Suomen ulkomaankauppaa palvelevan meriliikenteen vuosittaisia kustannuksia 40 – 50 miljoonaa euroa ilman arvioita päästöjä vähentävästä vaikutukseta. **Suomen ei tulisi hyväksyä veroa tilanteessa, jossa merenkulun päästövähennystoimet ovat laajentumassa ja kustannukset nousemassa vaihtoehtipolttoaineiden käyttövelvoitteen (FuelEU Maritime) ja päästökaupan (ETS) kautta.**

Liikenne- ja viestintäministeriön laskelmien mukaan Fit for 55-paketin seurauksena Suomen merikuljetukset kohtaisivat 350 – 560 miljoonan euron lisäkustannukset vuonna 2030. Laskelmiin liittyy merkittäviä epävarmuuksia ja oletuksia, kuten alhainen päästöoikeuden hinta.

Talvimerenkulku, Suomen riippuvuus merikuljetuksista, pitkät etäisyydet valtamerisatamiin sekä olemattomat mahdollisuudet siirtää vientikuljetuksia muiden liikennemuotojen varaan asettavat vientialat poikkeuksellisen alttiiksi merikuljetusten hinnannousulle. Toisin kuin merenkulun vaihtoehtopolttoaineiden käyttövelvoitteessa ja päästökaupassa, velvoittava polttoaineverotus koskisi vain EU:n sisäistä meriliikennettä, mikä voisi alueellisesti johtaa kuljetusten hiilivuotoon. Suomen ulkomaankauppaa palvelevien merikuljetusten kilpailukyvystä on huolehdittava, koska niihin kohdistuu tulevina vuosina merkittävää kustannuspainetta.

4 Muita huomioita

Komissio esittää energiaverodirektiiviin myös muita metsäteollisuuden toimintaympäristöön vaikuttavia muutoksia. Energiaturve tulisi direktiivin soveltamisalan piiriin mikä merkitsisi hyvin todennäköisesti nykyistä huomattavasti korkeampaa energiaturpeen verotasoa. Tämä tulisi ohjaamaan jalostukseen kelpaavaa puuta polttoon. **Emme pidä komission esitystä energiaturpeen verosta perusteltuna.**

Lisäksi uusiutuvalle ja kestävyyskriteerit täyttävälle biomassalle ehdotetaan energiaveroa. Vero merkitsisi varsin vaikeasti ratkaistavia rajanveto-ongelmia lämmityksen ja teollisten prosessien välillä, mikä todennäköisesti johtaisi teollisuuden kustannusten nousuun. Bioenergiavero ei myöskään tekisi eroa energiapuun ja kuitupuun välillä. **Emme pidä komission esitystä bioenergian verosta perusteltuna.**

Myös sähköverotuksessa ei voisi enää eriyttää kuluttajien sähköverosta omaa erillistä teollisuuden sähköverotasoa. Sen sijaan kansainvälisessä kilpailussa oleville energiaintensiiviselle teollisuudelle voitaisiin suorittaa energiaveropalautuksia. Suomessa on juuri alennettu teollisuuden sähköveroa ja siirtymäajan jälkeen energiaveropalautus poistetaan. Esitetty energiaverodirektiivi edellyttäisi palaamista juuri muutettuun aiempaan veromalliin. **Emme pidä komission esitystä tältä osin perusteltuna.**

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja